

► u GTFS format (*General Transit Feed Specification*) uz podršku Kancelarije za IT i e-Upravu i UNDP programa Ujedinjenih naroda za razvoj. Treba samo otvoriti Google Maps aplikaciju na računaru ili mobilnom uređaju i nakon toga se može izabrati mjesto gdje se putnik nalazi ili točka do koje želi stići. Odabirom ikonice Transit koja označava javni prijevoz dobiva se detaljna uputa i opcije za kretanje.

Panel o stanju u ICT sektoru

U okviru skupa **Digital 2019** održan je 5. rujna panel o stanju u ICT sektoru Srbije. Cilj je bio da se ukaže na pro-

mjene na domaćoj ICT sceni u posljednjih pet godina. Ocijenjeno je da je dobro što je došlo do porasta izvoza IT usluga, pojave novih IT kompanija, razvoja novih proizvoda i usluga, porasta potražnje za IT kadrovima, povećanja plaća u ICT sektoru i većeg interesa vlade za taj sektor. Loše je što je i nadalje mali rast IT tržišta, što tek svaka sedma kompanija ima neki ozbiljniji softver, veliki odljev kadrova, država nema jasnu viziju razvoja ICT sektora i potrebnih mjera. Problem je što je uspjeh vezan ponajprije na izvoz ICT usluga i za ICT ne postoji jedinstveno ministarstvo. U prigodnoj anketi sudionici su se izjasnili da su glavni problemi srpske IT privrede nedostatak kadrova - 54 %, neprilagođeni propisi - 50 %, davanje subvencija

stranim kompanijama - 33 % i nedostatak većeg društvenog utjecaja na vlasnike kapitala i IT menadžere. Stavljena je i primjedba da je među panelistima trebao biti i neki predstavnik nadležnih državnih tijela.

GDPR u Srbiji

Počela primjena Zakona o zaštiti osobnih podataka. Dva mjeseca od početka primjene Zakona o zaštiti podataka od desetine tisuća voditelja samo njih dvjestotinjak dostavilo je povjereniku obvezne podatke o osobi odgovornoj za zaštitu osobnih podataka. To je još jedna potvrda nespremnosti kako javne uprave, tako i gospodarskih subjekata za primjenu novog Zakona na što je povjerenik već ukazao tražeći da se primjena Zakona o zaštiti podataka odgodi.

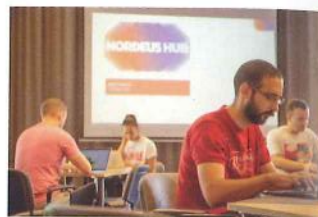
Informatika za osnovce

Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja formiralo je radnu grupu za uvođenje informatike kao obaveznog predmeta u prvi ciklus osnovnog obrazovanja. To podrazumijeva izradu stručnog prijedloga za pripremu plana i programa nastave i učenja, suglasno Zakonu o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja. Uvođenjem jednog sata informatike tjedno djeca bi trebala naučiti upotrebljavati računalo za učenje, međusobnu komunikaciju i suradnju, ali i da pritom budu sigurna i zaštićena. Uvođenje informatike u nižim razredima osnovne škole osnova je i za daljnji ciklus učenja od petoga do osmog razreda. Radna grupa ima zadatak osmisliti program do kraja 2019. godine.

Nordeus Hub u Beogradu

Nordeus Hub je besplatan coworking prostor na Novom Beogradu specijalno kreiran za potrebe gejming industrije. Ponudom edukativnih programa, *meetupa*, prezentacija i

događaja namijenjenih zajednici, Nordeus Hub bit će centar u kojem ljudi mogu učiti i razvijati svoje vještine, sura-

Nordeus Hub

divati, dobiti pomoć i podršku Nordeusovog tima, kao i drugih kompanija i profesionalaca iz te industrije. Nordeus Hub je smješten u poslovnom kompleksu GTC Green Heart na 260 kvadrata, dovoljno za događanja i sastanke. Prvi edukativni programi i radionice već počinju, a za sljedeću godinu pripremljena su dva ključna programa *Booster* i *Intro to Gaming*.

Jutarnje IT novosti

Društvo za informatiku Srbije i Regionalna privredna komora u Nišu održali su 11. rujna prvi skup Jutarnje IT novosti na kojemu je profesor dr. Leonid Stoimenov govorio o Edukaciji studenata i IT stručnjaka, Vladan Todorović iz kompanije AST održao je prezentaciju *Aktuelni i budućni izazovi u cyber bezbednosti za pravna lica u Srbiji*, prof. dr. Miloš Stojanović je prikazao projekt *Hardver za detekciju curenja nafte*. Sudionici su pozvani da primijene dobivena saznanja, ali i da ih prenesu drugima. Nakon skupa u Nišu je održana i sjednica upravnog odbora Društva za informatiku Srbije.

Moja LPA

Zbog dodjele korisničkog imena i lozinke za mobilnu aplikaciju Moja LPA više ne treba odlaziti u porezu upravu jer i ta usluga može se dobiti preko interneta. Naime, od rujna ove godine putem te aplikacije svi porezni obveznici mogu slati upite o stanju poreza na imovinu s područja cijele Srbije putem mobilnog telefona. To je prva mobilna aplikacija koju je razvila i objavila Kancelarija za infor-

VoLTE tehnologija

Vip mobile uvodi novu VoLTE tehnologiju. Kompanija Vip mobile je 22. kolovoza u prostorijama ICT Huba, predstavila novu tehnologiju koju uvodi u svoju ponudu - VoLTE (*Voice over LTE*). Vip mobile je prva kompanija na tržištu koja počinje s komercijalnom upotrebom VoLTE-a, napredne usluge zasnovane na LTE tehnologiji, koja će ostati tehničko rješenje za govorne komunikacije i s dolaskom 5G tehnologije.

U izvještaju udruženja *Global mobile Suppliers Association* koji je nedavno objavljen, 262 operatora ulažu u VoLTE tehnologiju u 120 zemalja širom svijeta, od čega je 194 operatora pustilo VoLTE u komercijalnu upotrebu u 91 državi. Među zemljama koje su nedavno uvele VoLTE nalaze se Irska, Maldivi, otočne države Niue i Tuvalu u Tihom oceanu i odsad Srbija. Uvođenje VoLTE tehnologije značajno je i zbog širenja i razvoja Vip mreže u što je ova kompanija u prethodne četiri godine investirala više od 120 milijuna eura. Vipova 4G mreža s 1942 bazne stanice zasad dopire do 97 % stanovništva. Za VoLTE je potrebno podići posebnu core mrežu da kako bi ta usluga bila dostupna u cijeloj mobilnoj mreži.

Programeri za Novosađane

Na hakatonu 8. i 9. rujna tijekom 48 sati više od sto programera i dizajnera radilo je na 11 projekata. To je jedan od najboljih društveno odgovornih projekata u Srbiji, a ovaj put se IT zajednica ujedinila pa su se pozivu uz Vegu IT odazvale još četiri IT kompanije: Emakina.RS, Vivify Ideas, Quantox kao i beogradska kompanija Codebehind te četiri dizajnerske agencije Elder, Saturized, Baseline i PoArt Studio.

Projekt Programeri za Novosađane - *Code for a Cause* ove je godine dobio od Privredne komore Srbije nagradu za društveno odgovorno poslovanje Đorđe Vajfert. Projekt je pokrenula kompanija Vega IT Sourcing jedna od rijetkih IT kompanija koja je potpuno u domaćem vlasništvu. Zaposleni u Vega IT-ju su ponosni na brigu o zajednici u kojoj posluju i smatraju da je za stabilan i jak biznis nužna snažna i razvijena društvena zajednica. Njihova vizija je stvaranje uspješne kompanije koja će svijet oko sebe učiniti boljim mjestom za život. Kompanija je osnovana 2008. godine sa sjedištem u Novom Sadu, bavi se razvojem softverskih proizvoda i uspješno posluje na tržištima Velike Britanije, Švicarske, Njemačke, Belgije i Nizozemske.

macione tehnologije i elektronsku upravu, a besplatna je i dostupna za mobilne uređaje s Androidom i iOS-om. Oni obveznici koji se prijave na portal LPA elektroničkog certifikata, vrlo jednostavno i samo za nekoliko trenutaka mogu dobiti korisničko ime i lozinku za tu mobilnu aplikaciju. Otkad portal djeluje do danas putem njega je podnijeto više od 56.000 prijava imovine pravnih osoba, obavljeno oko 400 transakcija plaćanja, a portal je posjećen više od 54.000 puta.

Unapređenje biznis kapaciteta

Prijavite se na Program za unapređenje biznis kapaciteta u IT sektoru. Kabinet predsjednice Vlade Republike Srbije i Kancelarija za IT i e-Upravu u suradnji s UNDP programom Ujedinjenih naroda za razvoj uputili su poziv svim zainteresiranim pravnim osobama da u okviru Programa za unapređenje biznis kapaciteta u IT sektoru podnesu zahtjeve za dovođenje međunarodno priznatih stručnjaka za razvoj inovativnih IT proizvoda i rast startupova na stručnim konferencijama namijenjenim zainteresiranim privrednicima.

Program pokriva troškove dovođenja izabranog gostujućeg stručnjaka u Srbiju i

njegov boravak do sedam dana. Taj program je u posljednjih godinu dana doveo 14 međunarodno priznatih stručnjaka. Zahtjevi se podnose slanjem popunjenih obrazaca i prateće dokumentacije u elektroničkom obliku na adresu it.program.rs@undp.org.

Tjedan kodiranja

Europski tjedan kodiranja (EU Code Week) obilježeno od 5. do 20. listopada i Ministarstvo za trgovinu, turizam i telekomunikacije pozvalo je sve zainteresirane da se uključe u taj program. Europski tjedan kodiranja pokrenut je 2013. na inicijativu mladih savjetnika Digitalne agende EU kako bi se populariziralo programiranje i digitalna pismenost, odnosno kao poticaj kreativnom rješavanju problema te suradnji kroz programiranje i druge tehnološke aktivnosti.

Srbija svake godine sudjeluje u toj inicijativi i visoko je rangirana prema broju i kvaliteti organiziranih događaja koji promoviraju programiranje i računalni način razmišljanja. Prošle godine u Europskom tjednu kodiranja sudjelovalo je 2,7 milijuna ljudi u 74 zemlje širom svijeta, što je rekord od početka te akcije, a Srbija je prema broju održanih događaja u odnosu na broj stanovnika zauzela 15. mjesto.

GDi Solution Day

U Beogradu je 23. rujna održan GDi Solution Day za oko 250 stručnjaka koji se bave razvojem i uvođenjem GIS sustava.

Stručnjaci iz kompanije GDi održali su dvadesetak prezentacija što je izazvalo veliki interes i pažnju posjetitelja koji se bave razvojem i održavanjem GIS sustava. Jedan skup prezentacija bio je posvećen i GDi Smart Portalu, platformi za kreiranje web GIS aplikacija. GDi Smart portal je platforma iz serije GDi Ensemble proizvoda koja korisnicima omogućuje jed-

nostavno kreiranje naprednih web GIS aplikacija bez znanja programiranja. Daje korisnicima mogućnosti da brzo i jednostavno uspostave web GIS u svojoj organizaciji, na svojoj infrastrukturi ili u GIS cloudu. GDi Smart Portal je razvijen na vodećoj svjetskoj GIS platformi Esri ArcGIS.

Za sljedeću godinu planirano je kreiranje nove generacije smart portala i razvoj novih funkcionalnosti. Održan je panel ICT i klimatske promjene. Pokazalo se da ICT kroz monitoring stanja, digitalizaciju poslovanja, softver za upravljanje, senzore i razne druge uređaje sve više pridonosi i zaštiti okoliša.

Srbija 4.0

U Galeriji Radiotelevizije Srbije predstavljena je knjiga prof. dr. Radojke Mitrovića *Srbija 4.0 - budućnost koja se ne sme propustiti* u izdanju Zavoda za udžbenike. Serija tekstova predstavlja presjek stanja i trenutnu poziciju Srbije u novoj industrijskog revoluciji. Automatizacija, robotizacija, informatizacija, digitalizacija i umjetna inteligencija svakoga dana sve više utječu na živote svakoga od nas. Industrija 4.0 je ključni pokretač promjena u svijetu. Najvažniji aspekti su pametne tvornice, internet stvari (IoT), računarstvo u oblaku i kibernetičko-fizički sustavi. Autor prikazuje optimističku viziju uspješnog društva, u kojemu sprega obrazovanja, gospodarstva i države stvara i upošljava kreativni ljudski potencijal.

Google Play

Vlada Republike Srbije objavila je 3. listopada da je Google omogućio upotrebu te svoje trgovinske platforme uz Google Merchant Account za područje Srbije. Tako će i srpske IT tvrtke u budućnosti moći širom svijeta naplaćivati svoje proizvode i usluge putem Google Play Storea. Taj značajan rezultat postignut je zahvaljujući angažiranju Vlade Republike Srbije, Narodne banke Srbije i organizacije srpskih poduzetnika *Serbian Entrepreneurs* iz San Franciska.